

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 25. De ingresturis Religionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

genera distinguitur ordinum Religiosorum: vnum eorum qui solam vitam contemplatiuam profitentur: vt institutus à S. Brunone, Carthusianorum alique similes. Alterum eorum qui profitentur solam vitam actiuam: vt ordo equitum Melitenisum & aliorum qui Deo inseruiunt, Ecclesiam à malis protegendam, aut ægrotorum curam gerendo in Xenodochiis, aut alia misericordie corporalia erga egentes exercendo, gratum Deo obsequium præstant. Tertium denique eorum, qui profitentur vitam ex contemplatione & actione mixtam: videlicet vacantes tum sibi, meditatione diuinorum, curando adhaerere Deo; tum etiam proximo, sacramentorum administratione, aliisque spiritualibus remedijs salutem eius procurando. Tales censentur ordines instituti à Sanctis Dominico, Francisco, nonnullisque alijs etiam nostris temporibus.

370. Atque primum genus præstare secundo, & vtroque eo tertium præstantius esse. D. Thom. 2. 2. quæst. 188. art. 6. definit, quia vita contemplatiua (excepto casu necessitatis) potior est vita practica, prout in præced. quæst. 182. art. 1. ipse probat: tum per illud Lucæ 10. Martha Martha sollicita es & turbaris ergo plurima. Porro vnum est necessarium: Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea: tum per rationes quibus Aristot. idem ostendit in 10. Ethic. cap. 7. & 8. Vita vero mixta potior est quam contemplatiua, quia inquit D. Thomas in art. 6. ante memorato) sicut illuminare maius est quam lucere solum: ita maius est contemplata tradere alijs, quam solum contemplari. Accedit ad confirmationem exemplum, tum Christi, tum etiam Apostolorum qui accenderunt lucernam, non vt ponerent eam sub modio, sed super candelabrum, vt alios illuminarent. Accedit quoque status Episcoporum, qui cum sit status perfectionis, vitam mixtam requirit.

In eodem vero genere, ordo ille prior censeri potest: primo, qui maxime excellit in obedientia: cuius votum potissimum esse inter vota religionis, præclare docet D. ipse Tho. 2. 2. quæst. 186. art. 8. quem satis familiariter perspicue loquentem qui volet videre potest. Secundo, ex eod. D. Thoma in seq. 188. art. 6. censeri potest in eodem genere ordo ille potior, qui ordinatur ad præstantiorem actum instituti vite, quod ipse amplectitur. Sicq; inter ordines amplectentes vitam actiuam, præstantior est ille qui instituitur ad redemptionem captiuorum, quam qui ad receptionem hospitem. Tertio, ex eodem D. Thoma ibidem is quoque potior est qui ad plura charitatis opera ordinatur quam alius: vel qui habet statuta conuenientiora ad consequendum finem sibi propositum. Quæ de re videri potest Gregor. à Valent. 2. 2. in fine: & plura de istiusmodi comparatione particulari. Azor in præced. lib. 11. cap. 24. vt & de comparatione status religionis cum statu Episcoporum & Parochorum: in quibus immorari non videtur necessarium ad nostrum institutum.

CAPVT XXV.

De ingressu religionem.

SVMMARIVM.

- 371 Non est quidem necessarium per se longa deliberatione vti ante ingressum religionis; est tamen per accidens.
- 372 A Deo petendum consilium per preces, &c. & à seipso per probationem propriarum virium.
- 373 Non est illicitum inducere aliquem ad ingressum religionis, nisi id fiat metu incusso.
- 374 Aut largitione munerum simoniaca, aut mendacijs, aut si inductio sit ad monasterium in quo male viuunt.
- 375 Quatenus alicui, religionis ingressum dissuadere liceat.
- 376 Potest quis ingredi religionem non habens impedimentum, siue personale siue reale: ac quando illud contingat.
- 377 De impedimento matrimonij & Clericali status Episcoporum, non aliorum Clericorum.
- 378 Varia debita realia impedimenta ne quis religionem ingrediatur.
- 379 Ad quid teneatur is, qui certum monasterium se ingressurum vult, si in eo non admittatur.
- 380 Ad quid teneatur qui vult absolute aliquod religionis genus, aut vniuersam religionem, aut dissolutam.

381 De eo qui recusatur admitti, nisi literas, aut artem discat: & eo qui vult absolute religionem, & in particulari aliqua, eo cui superuenit impedimentum.

382 Qui fecit votum religionis non satisfacit suscipiendo Episcopatum, sicut ingrediendo religionem perfectiorem. Quatenus vero ingrediendo eque perfectam aut minus perfectam.

383 De libertate quam habet religionem ingressus, egrediendi intra annum probationis.

QVINGVE quæstiones hoc loco tractandæ occurrunt. Prima, An sit opus magna deliberatione vti, ante ingressum religionis. Secunda, An liceat alium inducere ad talem ingressum. Tertia, An liceat eundem ingressum alicui dissuadere. Quarta, An quilibet possit ingredi religionem. Quinta, Ad quid teneatur qui vult religionem ingredi, nec admittitur.

QVÆSTIO I.

An opus sit magna deliberatione vti ante ingressum religionis.

Hanc tractat D. Thom. 2. 2. quæst. ult. art. ultimo: optime respondens, quod ex parte religionis ac per se, non sit opus magna deliberatione: quia status est valde laudatus (quod aduersus impugnantes religionem, idem D. Thom. bene ostendit in opusculo 19. & aduersus sectarios nostri temporis late tractat Gregor. à Valent. 2. 2. disput. 10. quæst. 4. puncto 1.) & in quo sperantes in Domino mutabunt fortitudinem, affument penas sicut aquilæ, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient, Isaïæ 40.] Is ipse Dominus est, qui apud eundem in seq. cap. 49. ait: Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, ve non miseretur filio vteri sui: etsi illa oblita fuerit; ego tamen non obliuiscar tui.] Qua promissione facta ab eo qui optimus, omnipotensque est, nec fallere potest: nihil maius & efficacius requirere potest quis, ad confirmandam spem, qua super illum curam suam, iuxta Psalm. 54. versum 23. omnemque suam sollicitudinem in eum proiciat, iuxta D. Petrum monitum in prima sua Epist. cap. 5. versu 7. Hinc in epistola ad Paulinum circa finem ait D. Ieronym. Festina quaeso te, & herenti in salo nauiculæ funem magis præscinde, quam solue.] Vide Azorium in catato lib. 12. cap. 1. quæst. 1.

Ex parte ingressuri vero, & ex accidenti contingere potest vt magna sit opus deliberatione, maturoque consilio ad ingressum religionis: vt exempli gratia, quando multa ad sunt impedimenta, ex parte ipsius ingressuri: qualia sunt infirmitas corporis, onus quo grauat debitis, aut aliud eiusmodi. Item quando quis in particulari deliberat quam religionem ingredi debeat, hancne potius quam illam. In quo casu monet D. Thom. non esse capiendum consilium à quibusuis, sed à viris probis & doctis, qui prodesse possint nec obesse velit.

Omnino vero expedit volenti intrare religionem, vt à Deo consilium capiat per orationes, ac frequentationem Sacramentorum, & lectionem librorum piorum, auditionemque verbi Dei: atque vt seipsum probet diligenter an sit animo paratus, viresque habeat sufficientes ad præstanda omnia quæ religio requirit, ne humeros supponat oneri, cui non sit ferendo. Quæ de re Dominus nos monitos esse voluit, proponens Lucæ 14. duas parabolas: quarum vna est de volente edificare turrim, qui prius computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum; altera est de Rege qui iturus committere bellum aduersus alium regem, sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei qui cum viginti millibus venit ad se. Itaque vt post Caiet. ad cit. D. Thomæ locum habet Nauarrus in Enchir. cap. 12. num. 19. religionem ingressurus, sed bene dispositum inuenire sic debet, vt in Deo totam suam fiduciam collocat, sperando quod eius auxilio valebit quodcumque religionis onus sustinere: neque eam prius ingredi, quam superet sibi (saltem post ingressum) præstitum iri tali fiduciam; vt pote necessarium ad subsistendum in statu in quo est colluctatio, assiduamque bellum aduersus mundum, carnem propriam, & Diabolum hostes potentissimos.

QVÆSTIO II.

An liceat inducere alium ad ingressum Religionis.

373

Ad hanc respondet D. Thom. in cit. quæst. ult. art. 9. id non solum illicitum non esse, sed etiam meritorium esse. Id enim est hominem ab errore viæ suæ reuocare, & ad perfectionem mouere. Vt autem habetur in fine Epist. D. Iacobi, secundum unam lectionem; Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ seruabit animam suam à morte, & operiet multitudinem peccatorum. In tribus tamen casibus, vt D. Thomas addit, peccatur grauius tali inductione.

Primus est, cum quis per violentiam inducitur ad religionem: quod prohibetur in cap. Presens, 20. q. 3. & in Concil. Trid. sess. 25. cap. 18. De regularibus, excommunicantur omnes illi, qui mulieres ad ingressum religionis cogunt, præterquam in casibus iure exceptis. Quos aduerte esse, primum quidem, cum quis sponte vouit religionem, is enim compelli potest ad tale votum implendum; sicut is qui sponsalia contraxit compelli ad inendum matrimonium. Secundum vero, quando contra iuris dispositionem eam, de qua dicitur in explicatione sequentis quæstionis, consenserit et alter profiteretur: si enim de manente in sæculo habeatur suspicio, quod non seruabit votum continentiae cui se adstrinxerit ad hoc, vt alteri pateret in religionem ingressus, compelli potest ad pariter intrandum, iuxta cap. Significante, De conuersione coniugatorum, per argumentum à contrario sensu. Cum enim illic statuitur, talem personam non esse compellendam intrare monasterium, si illius ætatis sit, de qua suspicio incontinentiæ haberi non possit: statuitur quoque tacite, si suspicio incontinentiæ haberi possit, compellendam esse intrare. Tertium demum casum (iure inquam exceptum) esse cum quis commisit crimen propter quod detrudendus est in monasterium. Verum tamen neque in hoc, neque in præcedenti casu quis potest ad professionem; quæ perinde ac matrimonium requirit liberam electionem; cum quisque in statu viæ delinquendo sit liber. Quod ad eo verum est, vt nemo compelli possit ad amplectendam religionem Christianam, quantumcumque necessariam ad æternam salutem. Nec vero frustra erit talis inclusio: quia vni erit remedium aduersus incontinentiam, & alteri poena imposita in satisfactionem pro suis peccatis.

Excommunicantur quoque; ibidem à Concil. Tridentino, omnes qui consilium, auxilium, vel fauorem dant prædictis compellentibus mulieres religionem ingredi; aut qui scientes eas non sponte ingredi, eidem compulsioni præsentiam vel consensum interposuerint. Aduerte vero, quod etsi professio (prout habetur ex cap. 1. De iis quæ vi metusve causa fiunt) non animo, sed tantum verbis facta, ob metum mortis ab alio incussum, inualida sit, neque impediatur matrimoniū: nihilominus iam ex Concil. Trid. in seq. cap. 19. ille qui intra quinque annos post professionem, non ostenderit se coactum vi vel metu (& quidem antequam superici habitum) causamque, quas præterdit deduxerit coram Superiori suo, & Ordinario, compellitur in monasterio manere.

374

Secundus casus in quo peccatur proposita inductione, est; quando quis alium muneribus simoniace inducit. Id quod prohibetur 1. quæst. 2. cap. Quam pio; atque contingit quando intercedente pacto, vnus alium muneribus ad religionem trahit; non vero quando id facit sine pacto, sed ex charitate, intendendo proximi salutem; vt si quis scholasticum egenum alat ad religionem, aut muneribus sibi alicuius amicitiam conciliat ad eundem finem.

Tertius est, cum quis ad religionem inducitur mendaciis & blanditiis. Inde enim (quod malum est) creatur periculum, ne deceptum se esse detegens, retrocedat: sicque nouissima illius peiora fiant prioribus: præsertim cum ex cap. finali, 20. quæst. 3. si professionem fecerit, teneatur eam seruare; & bona sua hæredibus reddere, nec monasterio relinquere.

Quartus casus addi potest, cum quis inducit alium ad ingressum religionis dissolutæ, in qua male viuunt. Nam id esset peccatum, sicut & in talem religionem ingredi, in eaque recipi quantumcumque; ea toleretur ab Ecclesia. Quæ sententia

est communis, vt testatur Nauarr. in Enchir. cap. 12. num. 45. Ratio vero peccati est, quod in eo præbeatur occasio peccandi aliorum imitatione & impulsu: atque peccandi grauius, cum talis dissolutio vix inueniatur sine violatione veterum.

QVÆSTIO III.

An liceat dissuadere alicui ingressum Religionis.

375

Quoniam talis dissuasio impletatem quandam censetur continere (maxime quando ex hæretico spiritu fit, existimando statum sæcularem præstantiorem esse religioso) non videtur dubitandum quin sit illicita, & graue peccatum; nisi fiat iusta aliqua de causa, vt satis patet ex eo quod Concil. Trident. sess. 25. cap. 18. De regularibus, subiicit anathemati illos qui sine iusta causa impediunt feminas volentes ingredi religionem. Ea autem iusta causa non est temporalis aliqua, vt consanguinitas, aut alia huiusmodi; sed sola spiritualis: nimirum maior spiritalis vtilitas: siue ipsius dissuadentis ingressum, siue ingressuri: atque adeo maior Dei gloria. Exempla ponit Nauarr. in Enchirid. cap. 12. num. 45. Quod volens ingredi religionem sit coniugatus, & sine vxoris consensu velit id facere. Item quod per ingressum ipsius, religio detrimentum capiet, non vtilitatem. Præterea, quod ipsemet dissuadens multum commodi spiritualis ad honeste, pieque viuendum accipiat ex ingressuri consiliis. Addi potest, quod habeat parentes in ea necessitate pressos, in qua debeat illi subuenire: aut quod idem ingressurus, valde mutabilis sit, nec videatur perseveraturus, aut quod idem ineptus sit ad religionem ad quam aspirat. Qua de re iudicandum est consideratis ac bene ponderatis circumstantiis loci, temporis, conditionis & qualitatum personarum.

Si quæras an is qui alicui sine iusta causa dissuasit religionis ingressum, teneatur ad aliquam restitutionem. Respondetur negative, quia etsi peccet contra charitatem, non tamen contra iustitiam: nec enim facit iniuriam dissuasio, cum ex reg. 27. iuris in 6. scienti & consentienti non fiat iniuria: nec laedit religionem in suis rebus; quia is qui nondum ingressus est religionem, nondum ad eam pertinet.

QVÆSTIO IV.

An quislibet possit ingredi religionem.

376

Quemlibet posse religionem ingredi, non dubitatur: cum Evangelica cõsilia, ad quorum obseruationem religio adtingit, sint omnibus data à Christo. Attamen excipiendi sunt casus, in quibus interuenit impedimentum, vel propria infirmitas, siue corporis siue animi, per quæ iudicio viri prudentis actimētis Deum, aliquis est ad religionem ineptus; vel impedimentum iniuria proximi cui aliquid debeatur, quo illum iniuste fraudaret ingrediendo religionem.

Quale debitum duplex esse potest; vnū personale, quando persona non est sui iuris sed subest alteri, & ideo sine ipsius consensu nequit religionem intrare. Alterum vero reale, quando persona libera est quidem, sed debet alteri pecuniam vel suam operam, qua fraudaret illum per ingressum suum in religionem. Hincque ratione prioris debiti: primo filius ante decimum quartum annum, sine patris consensu religionem intrare non potest; post decimum quartum vero, posse etiam inuito patre bene probat D. Thom. 2. 2. quæst. ultim. art. 6. & constitutum habetur, 20. quæst. 2. cap. 1. & 2. Verum tamen D. ipse Thom. in fine eiusdem articuli casum excipit in quo pater premeretur egestate necessariorum ad vitam, quæ de iure naturali filius tenetur illi suppeditare. Quam exceptionem communi consensu receptam esse annotans Azor in 1. part. Moral. Institut. lib. 12. cap. 1. quæst. 8. addit idem iuris esse in patre, si filium habeat graui egestate laborantem, item in fratre qui forem haberet expositam periculo se prostituendi, si ab eo desideratur. Secundo, seruus perpetuus qui emi & vendi potest, religionem ingredi nequit domino suo non consentiente, ex cap. Generalis, distinct. 54. De qua re in præced. quæst. 3. plenius Azor: sed nos in ea immorari nihil est opus, cum non sit in his partibus vtitata.

Tertio, nec maritus inuita vxore, nec vxor inuito marito

377

potest intrare religionem post matrimonium consummatum, ex cap. Quidam, & cap. Placet, De conuers. coniugatorum. Idem iuris est, si vir profiteatur religionem vxore consentiente per metum vel dolum, ex cap. Accedens, & ex cap. Veniens eod. tit. nisi ipsa post datum talem consensum aduerarit; tunc enim ex eodem cap. Veniens, maritum petere non potest, sicut potest in duobus precedentibus casibus in quibus vir tenetur quidem petenti reddere debitum coniugale, sed illud petere nequit, ob votum castitatis emissum. Cuius differentia ratio est, quod in reddendo, potestati vxoris subdit, & in petendo fit sui iuris, quod a se abdicare potuit per votum castitatis.

Si quæras, quid iudicandum sit si vxor nec consentiat nec diffentiat, sed solum dissimulet, & ipsa moriatur interea. Respondetur cum eodem Azor alios citante in eod. cap. 1. q. 6. ratam esse professionem sic factam, neque taliter professum, posse ad seculum redire. Pro quo facit cap. Consultuit, De conuers. coniug. addita ratione, quod hoc ipso, quod vxor non repetit virum cum posset, iudicetur consensisse vt permaneret in religione. Reliqua eo spectantia Thomas Sanchez late persequitur lib. 7. De matrim. disput. 32. & aliquot seqq. apud quem videnda, qui libuerit relinquemus breuitatis studio.

Postremo Episcopus religionem intrare non potest sine Papæ licentia, ex cap. Licet, §. Illa De regularib. Inferior autem Episcopo potest sine huius facultate: imo & eo inuito, ex cap. final. 19. quæst. 2. Et confirmatur per illud quod in præced. quæst. 1. cap. vnicò, Episcopi prohibentur impedire Clericorum suorum ingressum in Religionem. Beneficium autem ingressi, non ante vacare quam fecerit professionem expressam vel tacitam, habetur ex cap. Beneficium De regularibus in 6.

Iam ratione debiti realis qualiter impediatur quis religionem ingredi, explicatur aliquot propositionibus. Prima est: Quando quis obligatus est ad ratiocinia Reipub. impeditur religionem ingredi, nisi prius ab illis se expediuerit ex cap. 1. distinct. 53.

Secunda est, obligatus ad ratiocinia priuatorum hominũ, non impeditur quidem absolute ingredi religionem, relinquendo suis hæredibus, ea expedienda; latius est tamen ipsum illa prius expedire. Hæc est Sylu. in verbo Religio 2. quæst. 6. & satis de se nota.

Tertia est, Obligatus ad actionem aliquam, vt ad legendum in schola, cõcionandum in templo, seruendum in Xenodochio, etiam si cum iuramento se ad eam adstrinxerit, potest religionem ingredi: nisi inde scandalum notabile immineat. Hæc etiam est Sylu. est. in præced. quæst. 5. Et probatur, quia propositum aut promissum non infringit, qui illud mutat in melius, ex cap. Peruehit, De iureiurand.

Quarta propositio: Qui sponsalia contraxit, & iuramento confirmauit, se matrimonium contracturum, potest ingredi religionem, etiam si consultus sit, vt matrimonium prius contrahat, & ante illius consummationem ingrediatur. Hæc patet ex cap. Commisum De sponsalibus, vbi videnda est glossa verbo Tutius.

Quinta propositio est: Non impeditur simpliciter aliquem ab ingressu religionis ex eo, quod pecuniam creditoribus debeat. De hac non dubitatur quidem si debeat ex sola liberalitate, aut si debita sint incerta, id est, si debitor nesciat in particulari cui debeat: aut si debitor talis sit, vt non possit creditoribus satisfacere, quantumcunque maneret in sacculo. Dubitatur tamen si habeat debita certa, seu quorum nouit creditores, ac quibus possit successu temporis satisfacere per suam artem, aut alio modo. Qua de re quid in praxi sequendum videatur iam tradidimus in præced. lib. 15. num. 255. De eadem etiam videri potest Azor in par. 1. Moral. Inst. lib. 12. cap. 1. quæst. 5.

QVÆSTIO V.

Ad quid tenetur qui vouit ingredi religionem, nec admittatur.

Sicut matrimonium sponsalia præcedunt, quibus vir futuram nuptias pollicetur scemina: ita votum ingrediendi religionem præcedere potest ipsum ingressum. Quod ex se bonum esse, docet ex instituto D. Tho. 2. 2. q. vlt. ar. 2. etiam si

illud facere non expedit semper, præsertim sine spiritualis patris consensu; neque est quis facile ad illud faciendum inuitandus, vt Caiet. ibid. monet, & post ipsum Nauar. in Enchir. cap. 12. num. 46. Quæstio autem proposita, quam Azor persequitur in 1. part. Moral. Inst. lib. 11. cap. 22. explicari potest sequentibus propositionibus.

Prima est. Si quis vouit se ingressurum certum aliquod monasterium, neque ibi admittatur, eximitur omnino a voti obligatione. Hæc est expressa D. Thom. sentent. 2. 2. quæst. 88. ar. 3. ad secundum, & 189. ar. item 3. ad 2. quam Doctores communiter sequuntur. Probaturo vero: ex eo, quod talis nõ teneatur ad aliud, quam ad id ad quod intendit se obligare: quoad quidem causa limitata producit limitatum effectum, vt Nauar. loco citato bene argumentatur. Neque est quod cum Paludan. in 4. distinct. 38. quæst. 4. ar. 1. conclus. 3. obiciat quis taliter vouentem seipsum obligasse ad relinquendum seculum, ideoque; recusatum a religiosis talis domus, teneri aliam querere, vt viuat extra seculum. Respondetur cum sex determinatione intentionis pendere in hac re determinationem obligationis: quia votum non extendit se extra vouentis intentionem, & ex hypothesi, in intentio vouentis in hoc casu non fuit alia, quam adstringendi se ad talem religiosam domum.

Procedit autem hæc doctrina, vt Nauar. notat in iusto sequentis num. 47. quantumcunque vouens non se ipsum promiserit ingressum religionis, sed etiam persecrantiam, & se professionem in illa facturum. Et ratio est, quia tota hæc res dependet ex arbitrio eius cuius est promissionem factam admittere aut repudiare. Repudiando autem reddit impossibilem talis voti executionem, & consequenter tollit omnem illius obligationem.

Si quæras, an sufficiat semel esse repulsam. Respondetur negatiue: nisi repulsa facta sit simpliciter. Nam quando apparet factam esse tantum ad tempus, oportet adhuc expectare, rursumque virgere ex Caiet. 2. 2. quæst. 88. ar. 3. col. 3. non tenetur tamen indicare votum quo se adstrinxit, vt docet Azor in cit. cap. 22. quæst. 9. Ceterum is quidem qui tantummodo intendit adstringere se ad ingressum certi monasterij, si in eo repulsam patiatur, non tenetur aliud eiusdem ordinis monasterium exquirere, prout Sotus ait in 7. de iust. & iure, quæst. 2. artic. primo circa 3. argumentum, & iam ante attingimus.

Sed tamen is qui votum non restrixit ad tale monasterium præcise, sed vouendo prætulerit principaliter se obligare ad aliquod religionis genus, solummodo ex consequenti eligens sibi eiusmodi monasterium, tanquam sibi commodum, si non recipiatur in eo, tenetur querere aliud eiusdem ordinis. Quæ est D. Thomæ doctrina 2. 2. quæst. vlt. ar. 3. ad 2. communiter recepta. Cuius fundamentum est, quod tunc primaria intentio vouentis non fuerit determinata ad talem particularem locum.

Secunda propositio est. Qui vouit absolute aliquod religionis genus, aut religionem vniuersæ, non liberatur ex eo ab obligatione sua, quod ad vnum aliquod monasterium accedens passus sit repulsam; sed acced. re tenetur ad alia, quæ voto suo pariter comprehenduntur. Hæc quoque est D. Thomæ ibid. & communiter recepta, & de se clara; quia latius patet intentio taliter vouentis, quam vouentis ingressum certi monasterij. Intellegenda est autem, locum tunc habere cum spes fuerit, quod alibi recipendus sit, de quo poterit interrogare eos, a quibus repellitur. Monet vero Sotus loco cit. & Azor approbat in præcedenti quæst. 1. quod etiam si quis laicæ intentionem non restrixit, sed absolute vouerit, non tenetur tamen omnes regiones peragrarè: quia votum obligat tantum secundum intentionem vouentis, nec in dubio credendum est vouentis intentionem fuisse, vt obligaret se ad querendas religiones extra suum regnum & linguam: quandoquidem, ait Sotus, ius naturæ, docet eiusmodi vota intra proprium regnum & linguam adimplenda esse; vt in iudicio est quod vix inueniretur qui religionem voueret, si ea de causa deberet viuere in externa natione, cuius linguam ignorat.

Id quod attingentes Angelus & Syluester, ille Votum, 3. quæst. 10. & hic Religio, 2. quæst. 16. addunt pari ratione: quod si in sua patriâ reciperetur in vna vel pluribus religionibus, de

quibus probaliter credit, quod si cogitasset vouēdo, non obligasset se ad eorum ingressum; non teneri illas ingredi, quādoquidem ad eas specialiter, neque actū neque virtute intentionis ipsius se extendit. Si quæras, an in tali casu omnes conuentus religionis illius quam vouit, teneatur explorare, ac se offerre in ipsam propriam prouinciam. Respondet Sotus satis esse explorasse quinque aut paulo plures: quia tunc morali modo, tota religio censetur explorata; cum ex paucis illis conuentibus cæterorum intra regnum, iudicium venari liceat. Verum tutius est dicere, quod si vouens nihil circa hoc apud se statuerit (alias enim suæ intentioni stabit) teneatur percurrere ea monasteria in quibus spes sit receptionis. Et ideo repulsam pati in vno monasterio interdum sufficit ob defectum dicte speciei: si nimirum ex illo vno possit sumi iudicium de alijs monasterijs. Interdum vero ob talem spem affulgentem, teneatur plura adire monasteria, quam dicat Sotus: ita vt magis in hac re spectanda sit spes probabilis receptionis, quam numerus monasteriorum.

Si rursus quæras, An alicui satis sit passum esse repulsam à generali aut Prouinciali ordinis religiosi quem vouit, vt censetur omnino liber ab eo voto. Respondet Azor in 1. par. Moral. Instit. lib. 1. cap. 7. quæst. 2. satis esse, quando totum ius admittendi est penes tales: aut quando inferioribus: illi imperant ne eum recipiant; alias non esse satis.

Tertia propositio est. Qui vouit se ingressurum religionem in qua non seruatur regula, & cum dissolutione viuatur, nec probabile est quod breui reformabitur; nec illam nec vllam aliam ingredi teneatur. Ratio est, quia votum ipsius fuit de materia illicita, ideoque nullum. Quæ doctrina est Nauarr. in cit. num. 46. Ex qua sequitur, ne quidem eum qui vouit religionem in genere, debere huiusmodi religionem ingredi, quando non esset alia quæ vellet ipsum recipere.

381. Quarta propositio. Qui vouit se ingressurum religionem, nec recipitur, quia indoctus est, aut quia nullam scit artem, non teneatur ex vi vtiliteras vel artem, quæ ab eo requiruntur, edicere: si nihil de talibus meminerit, vouens. Quod addo: quia si tunc cum vouit, sciuerit se non aliter admittendū ad religionem, aut sic affectus fuerit ad religionem, vt si id ipsum sciuisset, nihilominus eam vouisset, censendus est teneri: quia tunc virtutalem habuisset intentionem ad id tacite consequenterque vouendum.

Hanc post Sotum Azor approbat in eodem cap. 22. quæst. 4. in fine: prius tractato dubio. An is qui religionem absolute vouit, teneatur eam ingredi, si in gradum tantum laicorum Superiores velineum admittere, & ipse velit admitti in gradū & ordinem Clericorum. Cui satisfacit eadem distinctio quæ proximo allata est.

380. Quinta propositio. Si quis ita vouit religionem vt voluerit se obligare & religioni in genere, & alicui certæ in particulari: prius cæteris debet hanc ingredi (nisi vellet ingredi perfectiorem iuxta post dicenda) & inde repulsus alias adire. Hæc est Soti lib. 7. de iust. & iure q. 2. art. 1. circa tertium argumentum, & ex præcedentibus facile deducitur.

Sexta est. Qui vouit ingredi religionem aliquam, & ei superuenit impedimentum propter quod nequeat ingredi; verbigratia, infirmitas perpetua incompatibilis cum tali religione aut probat. onem ingressus, eijctur sine sua culpa, vel propter culpam quam emendare non potest, vt propter homicidij alias commissum, liber omnino est à voto. Hæc quoque est Soti, & ex præcedentibus deducitur. Patetq; ex eo quod impossibile non sit obligatio, adeoque in eiusmodi votum censetur subintellecta conditio. Nisi obstet aliquod impedimentum.

382. Septima est. Quamuis Religiosus professus possit fieri Episcopus, ille tamen, qui religionis ingressum vouit, non satisfacit voto Episcopatum suscipiendo, sed prius debet religionem intrare, quam Episcopus fieri: alioquin peccabit mortaliter. Hæc habetur ex cap. Per tuas, De voto & voti redemptione. Nonnulla, quæ in contrarium faciunt videntur, refert & soluit Azor in cit. capit. 22. quæstio. vltima.

Octaua propositio est. Qui vouit aliquam determinatam religionem potest perfectiorem ingredi. Hanc habent D.

Anton. 3. part. tit. 16. cap. 2. §. 4. & Angelus. Votum 3. §. 16. Confirmantq; tum cap. Licet, De regulatibus, tum doctrina D. Thom. 2. 2. quæst. vlt. art. 8. tum etiam, quia votum alioquæ esset maioris boni impedimentum, contra cõmuniter receptam de eo doctrinam: in eo fundatam, quod si qui non esset gratū Deo, tanquam reuocās ab eo quod p̄ se factus est. Si quæras, An æque perfectam ingredi quoque possit? Azor bene respondet in eod. cap. 22. quæst. 12. non posse priuata auctoritate: quia tunc cessat ratio illa, quod votum esset impedimentum maioris boni.

Nona est. Qui vouit se ingressurum strictiorem religionem quantumuis laxiorem ingrediens mortaliter peccet; faciendo professionem in illa: tamen facta professione potest in eadem laxiore manere: nec teneatur strictiorem ipsam ingredi. Hanc habent Angelus in sequen. §. 17. Syluest. Religio 2. q. 18. Nauarr. in Enchir. cap. 12. numer. 48. ex cap. Qui post votum, De regularibus in 6. Et ratio est, quam Azor habet in cit. quæst. 12. quod professionem faciens, se religioni sic tradat, vt in ipsam ea acquiratur, per quod alteri se tradere impeditur. Ante factam vero professionem obligatio prædicti voti perseueras, quoniam vouens adhuc est sui iuris: ita vt implere illud sit positum in ipsius potestate.

383. Vltima propositio est. Qui vouit se religionem ingressurum; si intra annum probationis videt religionem sibi non conuenire, libere exire potest; votoque satisfecisse censetur. Hæc est D. Thom. in cit. quæst. vlt. artic. 4. Palud. in 7. dist. 38. q. 4. art. 1. concl. 2. D. Anton. in memorato §. 4. Syluest. in sequenti qu. 19. atq; aliorum quorū meminerunt Couar. ad cap. Quamuis pactum de pactis parte 1. §. 3. sub finem, & Azor in prima parte moral. instit. lib. 1. c. 22. qu. 6. Procedit autem nō modo cum vouerit ingressum experiendi tantum causa, & seruata libertate remanendi, vel non remanendi; sed etiam cum vouerit simpliciter ingressum, absq; eo quod cogitarit de libertate egressus, vel de perpetuitate remanentis. Ratio est: quia tunc etiam ad ingressum religionis obligatur solummodo secundum formam iuris: quæ est, vt ingredientibus detur annus probationis ad experiendum num religio sibi conueniat; vt possit eam deserere, si inuenit nō sibi conuenire. Imo censeri quoque potest procedere, quantumcumq; voto de ingrediendo adiunxerit propositum remanendi in ipsa religione: dummodo enim sincere ingrediat, animo scilicet probandi eam, & in ea permanendi, si inueniat sibi conuenire, potest libere egredi, si iudicet eam minime sibi conuenire: etiam si nulla alia de causa moueatur, quam quod illi remanendi modus ipsi displicet, tanquam sibi incommodus, asper, & durus, ex Nauar. in fine præced. n. 47. Et ratio est quia ius ei relinquitur liberum egressum, vt patet ex cap. 1. & 2. de regularibus in 6. Quamquam, vt loco citato bene ait Azor, recedens absq; legitima causa, censetur peccare in eo, quod animi quadam leuitate, à vitæ in sicut quod cepit, temere desistat.

Aduerte vero ex D. Thoma in citato art. 4. ad 3. illum non satisfacere voto, quod fecit ingrediendi religionem, si eam ingrediat animo statim ab ea exeundi, nisi postea bona fide perseueret in experimento religionis. Ratio est: quia tale votum, etsi factum sub conditione egrediendi, nec permanendi (cum sit vana ac stulta promissio) non obligat tanquam inualidum: si tamen absolute fiat, nihil obstat quin absolute quoque obliget ad instar cæterorum votorum absolutorum. Ille enim peruersus animus, quem vouens habuerit non faciendi, quod potuerit ad illius obseruationem, extraneus est voto, ideoque relinquit ipsum in suo vigore perinde ac peruersus animus, quo quis vouet intendens non implere votum.

Restat dubitatio, An ille etiam intra annum probationis possit exire à religione, qui non tantum vouit se ingressurum, sed etiam se perseueraturum in ea. Atque in vtramque partem auctores Azor refert in eodem cap. 22. quæst. 8. Cæterum ante Concil. Trident. quidem, parti neganti locus esse potuit, si is qui vouit, intentionem habuerit renunciandi priuilegio, quo ingrediens religionem beneficio iuris, libertati suæ relinquitur in anno probationis. Nam cum quilibet renunciare valeat iuri quod pro se introductum est, prout habetur in cap. Statuimus, De regularibus, non fuit ei

liberum egredi, si uouendo, intentionem habuerit renun-
ciandi prædicto priuilegio, quia uouit quod erat in sua pote-
state. Sed post Concilium Trident. non potest talis opinio
procedere, quia nullus est locus eiusmodi renunciationi. Quod
enim in sess. 25. de regularib. cap. 16. inualidat omnem re-
nunciam & obligationem, etiam cum iuramento vel
in fauorem cuiuscumque, causæ piæ factam, ante annum proba-
tionis. Unde non potest quis, etiam si uelit, prædicto priuilegio
se priuare. Quare nec potest ante eundem annum, facere
uotum validum perseverantiæ, quo se eodem priuilegio priuet,
sicq; intra illum ipsum annum permanet in sua libertate.

CAP. XXVI.

De ingredientibus religionem.

SUMMARIUM.

- 384 Ingressus in religionem fit cum per suspensionem habitus, tum
per professionem.
385 Requisita ad professionem expressam.
386 Tres modi quibus fit professio tacita.
387 Quod non fit quis censendus professionem tacitam fecisse, per
suspensionem habitus nouitiorum, quantumcunque suam
uoluntatem perseverandi ac profitendi iustificatissime
ostenderit.
388 Quo modo accipienda sint iura, qua in contrarium citantur.
389 Quatenus aliquam religionem tacite professus possit aliam in-
trare.

384. Ingressus in religionem dicitur dupliciter uno modo, cum
quis religionis habitum suscipit, & ad probationem reci-
pitur; sicq; per ingredientes religionem intelliguntur Noui-
tiji, seu tyrones: de quibus multa Summularij habent in
uero Nouitius, & post eos Azor in lib. 12. primæ partis Mo-
ral. Inst. cap. 2. & 3. quæ relinquemus ei qui uolet apud ipsum
uidenda: contenti eo, quod maxime facit ad iudiciū nobis
propositum, & in illo cap. 2. qu. 10. ipse Azor docet, post An-
gelum num. 18. Tabien. num. 13. Ansellum num. 18. in eodem
uero Nouitius, & Syluestrum Religio 5. quæst. 6. nimirum
quod nouitius non teneatur quidem simpliciter & absolute
alligatus statutis religionis: cum libere possit ab ea re-
cedere, nec admissus sit in Religiosorum sodalitiū; sicut
nec catechumenus adstringitur Ecclesiæ legibus, nõdum bap-
tizatus; nihilominus dato quod uelit peristere in probatio-
ne, teneatur Superioris imperio parere: cui si non subijciat
se, nequit commode gubernari & probari. Debet item reli-
gionis statuta seruare, ut uires suas probet, & affuscat illorū
obseruationi, alioqui probatio ipsius non erit idonea, offen-
denturq; veterani. Aduerte autem quod Azor ibidē addit,
Nouitium non incurrere in pœnam quam religionis statuta
delinquentibus imponunt: ut nec catechumenus ante rece-
ptionem bapismi, incurrit in pœnas legibus Ecclesiasticis
statutas; quia ut hic nondum est admissus in Ecclesiam, ita
nec ille in religionem; sed uterq; adhuc foris est.

Altero modo ingressus in religionem dicitur, cum quis
per professionem in sodalitiū Religiosorum ita admitti-
tur, ut absq; mortali peccato & apostasia, tanquam effectus uere
& simpliciter Religiosus, recedere nequeat. Sic accipitur in cap.
Quia ingredientibus, 19. quæst. 3. & in Authentica Ingressi,
Cod. De Sacrosanctis Ecclesijs. Fit autem istiusmodi in-
gressus tribus adhuc modis. Inter quos discrimen est, quod
is qui ingreditur primo uel secundo modo, matrimonium
amplius contrahere non possit; sicq; id attentet, matrimo-
nium sit nullum, ex cap. Vnico De Voto & uoti redemptione
in sexto. Is uero qui ingreditur tertio modo, si postea ux-
orem ducere attentet, quamuis mortaliter peccet, contrahit
tamen valide.

385. Ingressus igitur in religionem primo modo, fit per pro-
fessionem expressam, quæ præter uisitam formam profitendi
(cuius Azor lib. 12. cap. 4. quæst. 2. varios modos refert) requi-
rit necessario tres condiciones. Prima habetur ex cap. Por-
rectū De regularibus, ut professio ipsa fiat in manibus eius,
qui illam recipiendi plenam habet potestatem. De quo idem
Azor in seq. cap. 5. quæst. 3. 4. & 7. ubi uersu 3. post alios (quos

ipse citat) ait in manu alterius, loco eius factam, ualere, si id
prius ipse mandauerit, aut postea probarit: factam uero non
eius loco, non ualere, quantumcunq; postea id sciens, ipse ap-
probet.

Dux autem reliquæ condiciones habentur ex Concilio
Trident. sess. 25. cap. 15. de regul. Vna est, ut is qui professionem
facit, expleuerit ætatis suæ annum 16. siue uir siue mulier fue-
rit. Altera est, ut post susceptum habitum, absoluerit annum
integrum probationis. De qua conditione Azor in prius ci-
tato cap. 4. quæst. 9. agens, bene monet cum Nauar. in libr. 3.
consil. consilio 30. De regularib. num. 1. annum probationis
posse impleri ab eo qui nõdum expleuerit annum decimum
sextum; uique talis probationis, posse probatum admitti ad
professionem expleto 16. anno, quia Concilium non facit il-
lam anni determinationem quoad probationem, sicut quoad
professionem. Inter quas tres condiciones cernitur hæc
differētia, quod quantumcunq; prima deficit, professio nihilominus
rationem uoti simplicis habere possit, ob intentionem
quam proficiens habuit tali promissione Deo facta, adtrin-
gere ad perpetuam paupertatem, castitatem & obedientiam.
Sin autem secunda uel tertia conditio deficit, professio
nulla fit, nec ullam inducat obligationem, ut Concil. Trid.
ibid. expressit.

Ingressus in religionem fit secundo modo per profes-
sionem tacitam: & hoc tribus diuersis rursus modis, quorū pri-
mus habetur ex cap. Vidua De regularibus: cum quis habitu
proprio professorum suscepto legitime, id est, autoritate il-
lius, cuius est admittere seu incorporare religioni; eiusdemq;
autoritate sciens & uolens facit aliquod opus de iure uel cõ-
suetudine cõueniens solis professis (quod nec ignorat) quale
esse potest suffragium ferre in conuentu, aut in comitijs, uel
iusu Abbatis initiari sacris ordinibus.

Secundus uero habetur ex cap. Ad nostram De regulari-
bus, cum quis sciens ac uolens deserit habitum professorum
manifeste in colore, scissurâ uel aliâ forma distinctum ab ha-
bitu nouitiorū, sicq; perseverat per triduum. Quæ etiam in
re iuxta ea quæ alijs citatis habet Azor in eod. cap. 4. qu. 3. exi-
gitur, ut quis gestet huiusmodi habitum, susceptum natu &
authoritate Superioris, cuius est ad professionem admittere;
& (ut consentaneum est) gestet in monasterio: aut si extra,
id faciat tantum cum facultate eiusdem Superioris. Adde
legitimam etiam ætatem debere habere, ex ca. 1. & cap. Con-
stitutionem, De regularib. in 6.

Textus demum habetur ex cap. Ex parte De Regul. & ex
Clem. 2. eod. tit. & est, cum quis per annum integrum deserit
habitum nouitiorum & professorum communem id est, nõ
distinctum manifeste in colore, scissurâ, uel figurâ, quârū-
uis distinguatur occulte: ut uerbi gratia, per solam benedi-
ctionem, quâ professorum, non autem nouitiorum habitus
benedicti soleat, profertur tangitur in fine cap. 1. De regular. in 6.
Ad quem etiam tacitæ professionis modum, opus est ut quis
habitum gestet sciens & uolens, eumq; acceperit authorita-
te eius, qui ad professionem potest recipere. Quod uero ex
citata Clem. 2. adducitur quoad ætatem, sufficere ad hunc
eundem modum, ut quis ad annos discretionis peruenerit,
nunc per Conc. Trid. sessione 25. de regular. cap. 15. sublatum
est, cum decernit professionem religionis, factam ante exple-
tum decimum sextum ætatis annū, nullam vim habere. Imo
& in totum sublatos pariter esse duos præcedentes modos ta-
citæ professionis, patet ex eo quod ibidem quoq; idem Conc.
deceperit, nullam esse professionem eius qui minori tempo-
ris spatio, quã unius anni post susceptū habitū, steterit in pro-
batione. Cum enim ad primum modū sufficiat tempus unius
operationis (quod aliquot tantum horarum, aut dierum ad
summum paucorum esse solet) & ad secundum sufficiat tri-
duum, non potest illud de spatio unius anni in illis seruari.

Potest uero seruari tertio hoc tacitæ professionis modo,
ideoq; nunc perinde ac ante Concil. Trid. censendus est taci-
te professus, qui post expletū ætatis annum decimum sextum
religionis habitum Nouitij & professis communē, nec co-
lore aut forma distinctum gestauerit per annum, authorita-
te eius qui potest ad professionem admittere. Unde nunc per-
inde ac pridem taliter professus, potest per censuram com-
pelli manere in religione, iuxta citatum cap. Ex parte: eumq;
religio, quam sic professus est, retinere tenetur, prout probat